

Toespraak van de Voorzitter van de Eerste Kamer, mr. F. Korthals Altes, ter gelegenheid van de laatste vergadering van de Eerste Kamer voor het zomerreces 6 juli 1999

De **voorzitter**: Geachte medeleden, dit is de laatste vergadering voor het Kamerreces. Ik heb er behoefte aan om enkele opmerkingen te maken.

Toen de nieuwe Kamer in deze samenstelling bijeenkwam, is door de heer Schuurman betrekkelijk snel een interpellatie gehouden waarover zowaar een enkel bericht in sommige dagbladen was te vinden. Uit het Algemeen Dagblad van 16 juni citeer ik: "Voor 6 juli, de dag voor het reces, zijn in de Senaat alle verloven ingetrokken. De Kamer moet dan in een rap tempo een lange lijst met wetsvoorstellen behandelen. Elke stem telt, want Paars heeft een meerderheid van e' e'n zetel." Het citaat is niet echt op alle punten heel nauwkeurig. Immers, in de eerste plaats is de bron niet vermeld, want het was de heer De Boer die het beeld opriep van de ingetrokken verloven. Ook gold dit niet alleen voor de dag van vandaag, maar voor deze hele periode. Vorige week hebben wij daarvan een voorproefje gezien. Ik heb niet de indruk dat vandaag erg veel mensen zich van hun vervroegd verlof hebben laten terugroepen. Maar dat was ook niet nodig, want de Kamer stemt heel vaak niet.

Dit artikeltje bracht onmiddellijk een ingezondenstukkenschrijver in het geweer: wetsvoorstellen in rap tempo goedkeuren, dat kan natuurlijk helemaal niet! Het is de taak van de Eerste Kamer om wetsvoorstellen op hun technische kwaliteit te beoordelen. Het Algemeen Dagblad van 16 juni meldt dat de senaat, dus ook de nieuwe senatoren al op 6 juli, de dag voor het reces in rap tempo een lange lijst wetsvoorstellen moet behandelen. Hij vreest voor de kwaliteit.

Ik wil hierover toch wel iets zeggen. Het is waar dat het kabinet verlangde dat wij een groot aantal wetsvoorstellen voor het reces zouden afhandelen. Het is goed te bezien in hoeverre dat wel of niet is gelukt. De minister-president zond aan de Kamer op 7 mei jongstleden een aantal overzichten toe met wetsvoorstellen waarvan het kabinet het wenselijk oordeelde dat zij voor het reces werden afgehandeld. Daarop stonden 28 wetsvoorstellen die al bij de Eerste Kamer zelf aanhangig waren en die vóór het reces zouden moeten worden afgehandeld. De behandeling van twee wetsvoorstellen was overigens geschorst in verband met in te dienen novellen die nog niet zijn ingediend. Die trek ik ervan af. Van de overblijvende 26 wetsvoorstellen heeft de Eerste Kamer er 21 afgehandeld. Van de vijf wetsvoorstellen die niet zijn afgehandeld, konden er twee niet worden afgehandeld omdat de nota naar aanleiding van het verslag niet tijdig was ontvangen en dat betrof de wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie en van de Wet administratiefrechtelijke handhaving van verkeersvoorschriften en een wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de rechterlijke organisatie in verband met het beroep in cassatie in strafzaken. De Kamer heeft besloten om drie wetsvoorstellen wat later te behandelen: de gemeentelijke herindeling van Twente – vandaag heeft het voorbereidend onderzoek plaatsgevonden – en de wijziging van de Ziektewet en enkele andere wetten in verband met het uitsluiten van het recht op socialeverzekeringsuitkering bij vrijheidsontneming, die vandaag ook in voorbereidend onderzoek is genomen en ten slotte de wijziging van de arbeidsovereenkomst in het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot vakantie en ouderschapsverlof die op 7 september aanstaande in voorbereidend onderzoek zal worden genomen.

Er was nog een lijst van 18 wetsvoorstellen die nog door de Tweede Kamer en door ons moesten

worden afgehandeld. Het verloop is hier iets ongunstiger. Van die 18 wetsvoorstellen hebben er zeven de Eerste Kamer bereikt. Twee daarvan, de Remigratiewet en een technische wijziging in enige belastingwetten zijn pas op 1 juli door de Tweede Kamer aanvaard. Ze bereikten onze Kamer op een zodanig laat tijdstip dat het niet mogelijk was om die vóór het reces af te handelen. Wij hebben wel kans gezien om de overige vijf wetsvoorstellen die de Eerste Kamer hadden bereikt wel af te handelen. Dat gebeurde op 29 juni met de wijziging van de Wet havenstaatcontrole in verband met de totstandkoming van een Europese richtlijn. Vandaag hebben wij aanvaard de aanpassing van de Spoorwegwet in verband met de uitvoering van een andere Europese richtlijn, de samenvoeging van de gemeenten Bergen, Egmond en Schoorl, de samenvoeging van de gemeenten Hoevelaken en Nijkerk en de wijziging van de Interimwet ammoniak en veehouderij. Verder hebben wij vandaag de wijziging van de Werkloosheidswet aanvaard, maar die stond niet op de lijst.

Ondanks het feit, dat sprake was van een nieuwe Kamer die een zekere inwerkperiode nodig heeft, en het feit dat de kabinetscrisis heeft geleid tot het controversieel verklaren van een aantal wetsvoorstellen, is er geen ernstige vertraging ontstaan in de afhandeling van wetsvoorstellen die het kabinet spoedeisend achtte. Het is goed om dat even te zeggen, omdat er van tijd tot tijd kritiek is op de Eerste Kamer. Men hoort dan dat ze de wetgeving alleen maar ophoudt. Natuurlijk vereist behandeling enige tijd, maar de praktijk leert dat wij als Eerste Kamer toch in korte tijd het nodige weten te doen. De praktijk leert ook dat de kritische benadering die bij de Eerste Kamer hoort, veelal tot verbetering van aanhangige wetgeving leidt, hetzij door reparatie, hetzij door toezeggingen met betrekking tot de uitvoering, en misschien ook wel tot verbetering van vroegtijdig en dus zonder rechtsgrond ingediende algemene maatregelen van bestuur, zoals dat vandaag aan de orde is gekomen.

Kortom, ik geloof dat ook de dag van vandaag weer heeft geleerd dat het goed is, dat de Eerste Kamer kritisch naar wetsvoorstellen kijkt en dat het een voorrecht is om in een land te mogen leven, waar de volksvertegenwoordiging uit twee kamers bestaat, al sluit ik niet uit dat het van tijd tot tijd ook nuttig is dat we daar eens kritisch naar kijken, maar daar zorgen degenen die hier zelf zitten en hun achterbannen van tijd tot tijd voor. Het is wel zo dat wij na het reces weer met bekwame spoed aan de gang zullen moeten gaan om de reputatie waar ik het zojuist over had, te kunnen volhouden, want wij moeten ervoor blijven waken dat zelfgenoegzaamheid ons deel wordt. Ik denk echter dat het toch goed is om van tijd tot tijd, ook aan de hand van statistische gegevens zoals ik ze u nu gaf, het beeld in overeenstemming te brengen met de werkelijkheid. Na gedane arbeid, zo zegt het spreekwoord, is het goed rusten. Ik wens dus u allen, leden van deze Kamer, een goed reces toe en hoop u op de zevende september allen, behouden weergekeerd, hier op uw plaatsen in deze Kamer weer te zien, zij het ook dat er naar alle waarschijnlijkheid op die dag nog geen plenaire vergadering is, maar dan bent u toch al bezig in de commissies. Ik wens u een goed reces toe en sluit hiermee de vergadering